

Kalatalouden toimialakatsaus 2022

Joonas Valve, Tommi Kaatrasalo ja
Jari Setälä

Luonnonvara- ja
biotalouden tutkimus
19/2023

Sisältö

Kalatalouden kannattavuus heikkeni	4
Merikalastuksen tuotot kasvoivat	7
Sisävesikalastuksen kannattavuus ennallaan	10
Vesiviljelyn tuotot kasvoivat	12
Jalostustoimiala oli keskittynyttä	14
Kalatukkukaupan tuotot vähenivät	16
Vähittäiskaupan tuotot vähenivät	19
Menetelmät ja tulosten luotettavuus	20
Viitteet	23
Liitteet	24

 Kalatalouden
Kannattavuustilastot

Yhteenveto

Kalatalouden toimialakatsauksessa kuvataan suomalaisen kaupallisen kalastuksen, vesiviljelyn, kalanjalostuksen, kalatukkukaupan ja kalaan erikoistuneen vähittäiskaupan taloudellista tilaa. Katsauksessa käytetyt tiedot ovat vuoden 2021 osalta ennakkollisia. Vuotta 2021 aiemmat tiedot ovat lopullisia tietoja. Katsauksessa tarkastellaan yrityksiä, joiden päätoimiala on jokin kalatalouden toimialoista. Poikkeuksena kalastus, jossa ovat mukana kaikki saalista ilmoittaneet kaupalliset kalastajat.

Vuonna 2021 kalatalousalalla toimi 1 766 yritystä. Kalatalouden kokonaistuotot olivat 795 miljoonaa euroa. Kalatalouden tuottama jalostusarvo oli 132 miljoonaa euroa ja työllistyvyys 2 074 henkilötyövuotta. Yrityksistä noin 75 prosenttia harjoitti liiketoimintanaan kaupallista kalastusta. Tuottojen sekä jalostusarvon perusteella suurin toimiala oli kalanjalostus. Myös henkilöstöä oli eniten jalostusyrietysten palveluksessa. Kalatalouden kokonaistuotot vähenivät seitsemän prosenttia edellisvuodesta. Tukku- ja vähittäiskaupan tuotot vähenivät merkittävästi, noin viidenneksen. Kaupallisen kalastuksen tuotot kasvoivat hieman vuoden takaisesta ollen noin 41 miljoonaa. Paras tulos kirjattiin merikalastuksessa, jossa nettotulos oli 6,4 miljoonaa euroa. Myös kalatukkukaupan tulos oli reilusti positiivinen, 5,3 miljoonaa euroa.

Vuonna 2021 isojen trooliryrietysten tuotot olivat 18,4 miljoonaa euroa, mikä on neljä prosenttia vähemmän kuin vuotta aikaisemmin. Nettotulos heikkeni ja tappiota syntyi puoli miljoonaa. Pienten trooliryrietysten tuotot tuplaantuivat ja nettotulos parani miljoonasta lähes neljään miljoonaan euroon. Rannikkokalastuksen nettotulos heikkeni, mutta oli silti 3 miljoonaa euroa. Myös sisävesikalastuksen tulos heikkeni ja oli noin 1,5 miljoonaa.

Suomeen tuotiin 90,5 miljoonaa kiloa kalaa ja kalatuotteita vuonna 2021. Edellisvuoteen verrattuna tuontimäärä pieneni 7 miljoonalla kilolla, mutta tuonnin arvo kasvoi 3,6 miljoonalla eurolla. Suomesta vietiin kalaa ja kalatuotteita 79 miljoonaa kiloa vuonna 2021. Viennin määrä pieneni 4,1 miljoonalla kilolla edellisvuodesta. Viennin arvo, 184 miljoonaa euroa, kasvoi 4,9 miljoonalla eurolla. Tästä arvosta Norjasta tuodun tuoreen kokonaisen lohien edelleen viennin arvo muualle Eurooppaan kasvoi 115 miljoonasta eurosta 130 miljoonaan euroon.

Asiasanat: kalanjalostus, kalan vähittäiskauppa, kaupallinen kalastus, sisävesikalastus, kalatalous, kalatukkukauppa, taloudellinen analyysi, toimialakatsaus, vesiviljely

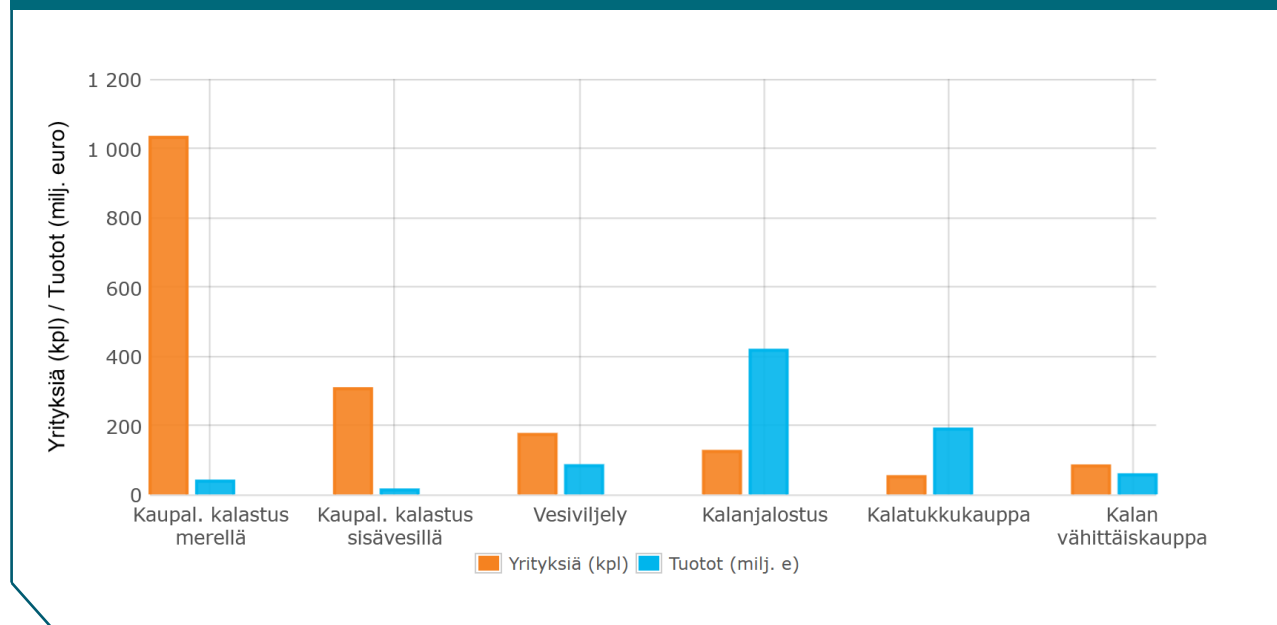
Kalatalouden kannattavuus heikkeni

Vuonna 2021 kalataloudessa toimi 1 766 yritystä. Kalatalouden tuotoista suurin osa syntyi kalanjalostuksessa sekä -tukkukaupassa.

Kalatalouden tuotot olivat 795 miljoonaa euroa, mikä on seitsemän prosenttia vähemmän kuin vuotta aiemmin. Alkutuotannossa nähtiin kuitenkin tuottojen osalta maltillista kasvua. Koko kalatalouden jalostusarvo laski 4 prosenttia ja oli 132 miljoonaa euroa.

Vuosi 2021 oli kalataloudessa poikkeuksellinen. Koronapandemia vaikutti edelleen markkinoihin ja ensimmäiset merkit energiakriisistä alkoivat näkyä. Vuonna 2020 kevyt polttoaineen hinta oli hetkellisesti historiallisen alhainen, mutta sen jälkeinen hinnan nousu on ollut ennennäkemätön. Tämä on vaikuttanut kalastuksen kannattavuuteen heikentävästi etenkin suurilla troolialuksilla.

Kuva 1. Kalatalouden toimialojen yritysten lukumäärät ja tuotot vuonna 2021.

Taulukko 1. Kalatalouden toimialojen yritysmäärät, henkilötövuodet, tuotot ja jalostusarvo vuonna 2021.

Toimiala	Yrityksiä, kpl	Muutos v:sta 2020, %	Henkilöstö, htv	Muutos v:sta 2020, %	Tuotot, Milj. €	Muutos v:sta 2020, %	Jalostusarvo, Milj. €	Muutos v:sta 2020, %
Merikalastus	1031	-10	211	-22	38	9	19	6
Sisävesikalastus	305	-1	85	-21	13	0	7	-4
Vesiviljely	173	8	363	-2	83	7	17	37
Jalostus	124	4	856	-14	416	-2	50	-10
Tukkukauppa	51	-2	384	-23	189	-19	29	-13
Vähittäiskauppa	82	3	175	-40	56	-23	11	-16
Yhteensä	1766	-5	2074	-18	795	-7	132	-4

Kalanjalostus oli hyvin keskittynyttä eli kymmenen suurinta yritystä tuottaa lähes 90 prosenttia koko toimialan liikevaihdosta. Kalakauden osalta keskittyminen oli vuonna 2021 hieman vähäisempää.

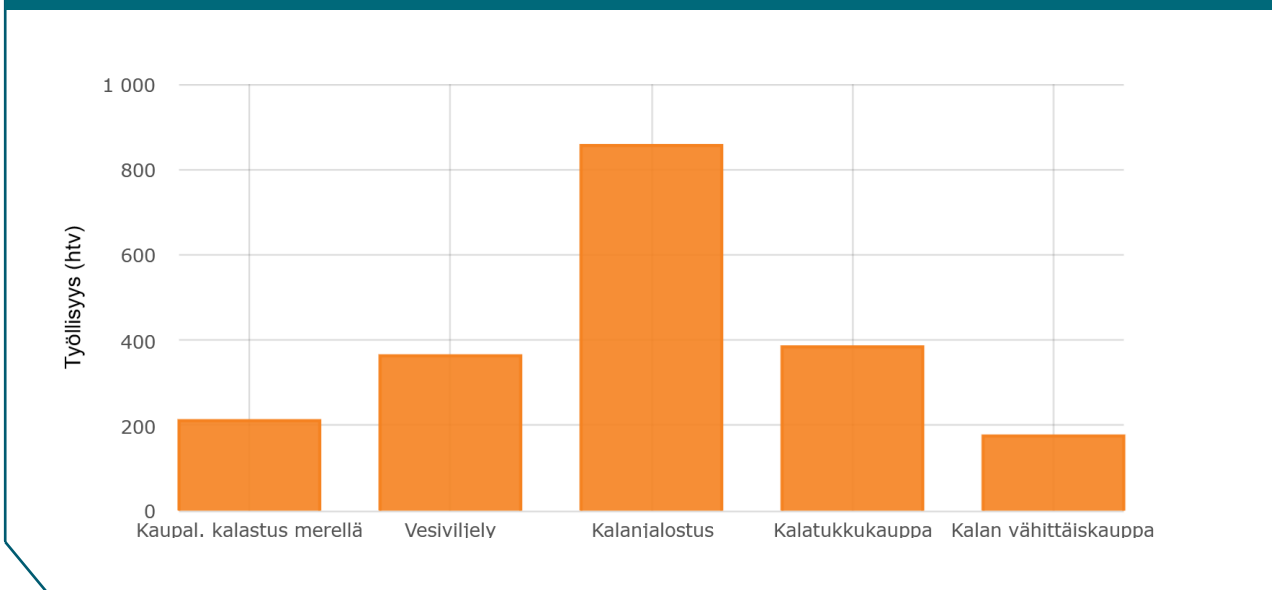
Kalatalouden työllistävyys oli 2 074 henkilötyövuotta. Kalanjalostus työllisti eniten, hieman yli 40 prosenttia kalatalouden henkilötyövuosista. Alkutuotannon osuus työllisyydestä oli noin 30 prosenttia (taulukko 1). Kalatalouden kokonaistyöllistävyys väheni lähes viidenneksellä. Vesiviljelyssä työllisyys pysyi ennallaan, mutta väheni muilla toimialoilla.

Vuonna 2021 kalatalouden kokonaistuotot vähenivät noin seitsemän prosenttia. Eroja toimialojen välillä kuitenkin oli. Alkutuotannossa tuotot jopa hieman kasvoivat, mutta muilla toimialoilla tuotot eivät yltäneet vuoden 2020 tasolle. Kaupallisen kalastuksen tuotot kasvoivat vajaa 10 prosenttia ja vesiviljelyn tuotot säilyivät ennallaan. Tukku- ja vähittäiskaupan tuotot vähenivät selvästi ja jäivät edellisvuoden tasosta noin viidenneksen. Kalanjalostuksen tuotot pysyivät lähes ennallaan.

Taulukko 2. Kalatalouden toimialojen kymmenen suurimman yrityksen osuus (%) toimialan kokonaistuotoista vuosina 2013-2021.

	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021
Merikalastus	52	50	47	48	43	49	49	45	49
Sisävesikalastus								30	35
Vesiviljely	51	51	51	53	56	57	53	58	68
Jalostus	81	85	83	84	85	88	88	88	88
Tukkukauppa	82	83	83	85	85	85	84	85	80
Vähittäiskauppa	85	86	86	87	88	84	82	81	74

Kuva 2. Kalatalouden toimialojen työllisyys (htv) vuonna 2021.

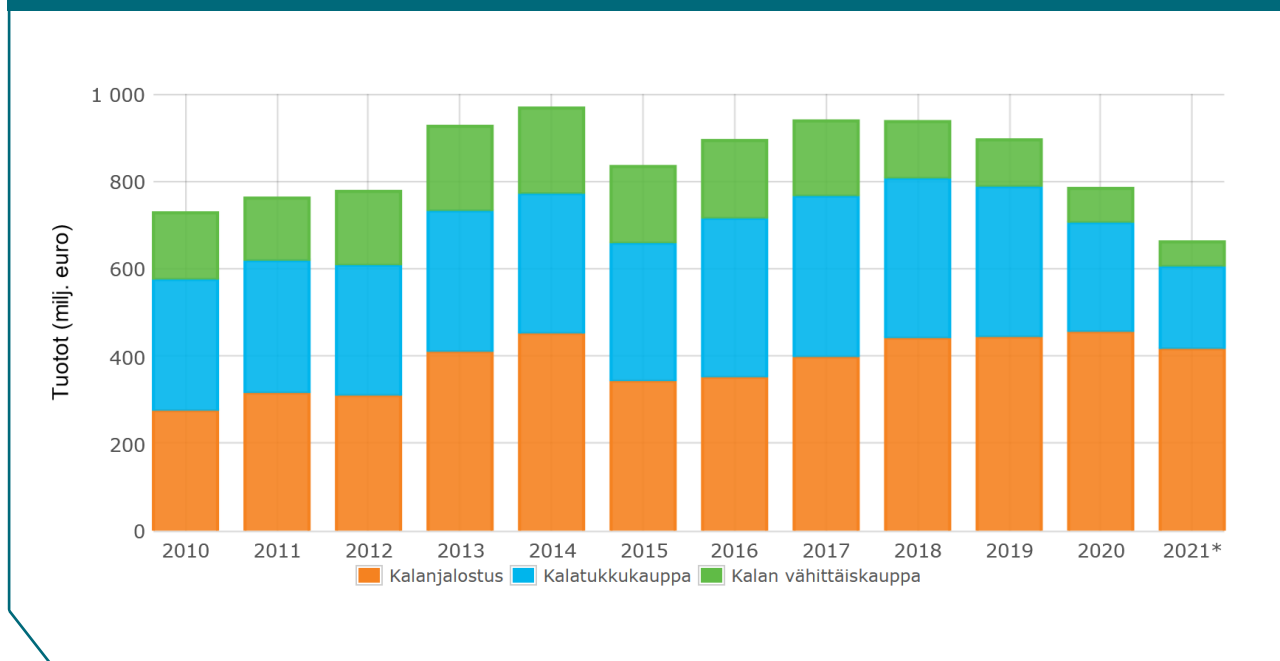

Kaupallisen kalastuksen nettotulos oli 7,8 miljoonaa euroa, josta suurin osa syntyi merialueella. Vesiviljelyn nettotulos oli tappiollinen kiertovesikasvattajien heikon tuloksen takia. Merikassituotannon tulos oli lähes 5 miljoonaa euroa. Jalostuksenkin nettotulos jäi kolme miljoonaa tappiolle ja laskua vuoden takaiseen tuloon noin viisi miljoonaa euroa. Kalatalouden toimialoista jalostus teki suurimmat tuotot vuonna 2021 (kuva 3).

Suomeen tuotiin 90,5 miljoonaa kiloa kalaa ja kalatuotteita vuonna 2021. Edellisvuoteen verrattuna tuontimäärä pieneni 7 miljoonalla kilolla. Tuonnin arvo, reilut 460 miljoonaa euroa, kasvoi 3,6 miljoonalla eurolla. Arvoiltaan tärkeimmät tuontituotteet olivat tuore lohi, tonnikalasäilykkeet ja tuore lohien ja taimenen filee.

Suomesta vietiin kalaa ja kalatuotteita 79 miljoonaa kiloa vuonna 2021. Viennin määrä pieneni 4,1 miljoonalla kilolla edellisvuodesta. Viennin arvo, 184 miljoonaa euroa, kasvoi 4,9 miljoonalla eurolla. Tästä arvosta Norjasta tuodun tuoreen kokonaisen lohien edelleen viennin arvo muualle Eurooppaan kasvoi 115 miljoonasta eurosta 130 miljoonaan euroon.

Kuva 3. Kalanjalostuksen, tukkukaupan ja vähittäiskaupan yhteenlasketut reaali tuotot vuosina 2010–2021.

► Tilastotietokanta: Kalatalouden tuotot

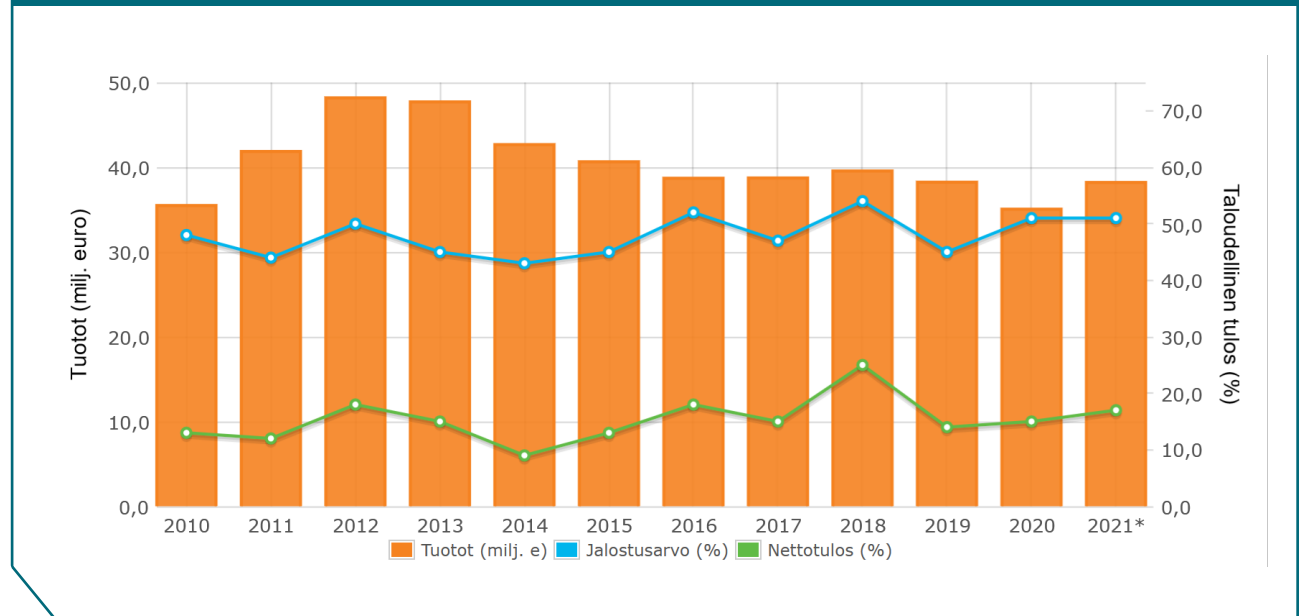
Merikalastuksen tuotot kasvoivat

Vuonna 2021 merialueella toimi 1 031 kaupallista kalastusyrittästä (liite 1), jotka työllistivät yhteensä 211 henkilötyövuotta. Suurin osa kalastusyrittäistä on rannikkokalastusyrittäisiä, jotka ovat luokiteltu liikevaihdon mukaan yli ja alle 10 000 euron yrityksiin.

Kalastusyrittäjien yhteenlasketut tuotot olivat 38,2 miljoonaa euroa vuonna 2021. Kasvu vuodesta 2020 oli yhdeksän prosenttia (kuva 4). Troolarit kattoivat yli 70 prosenttia merikalastuksen tuotoista. Isojen trooliyrittäjien tuotot vähenivät edelleen ja nettotulos kääntyi tappiolliseksi. Pienten trooliyrittäjien tuotot tuplaantuivat ja olivat yhdeksän miljoonaa. Myös nettotulos parani ja oli noin 4 miljoonaa euroa.

Yli 10 000 euron liikevaihdon rannikkokalastusyrittäjät tekivät jälleen hyvän tuloksen, 2,9 miljoonaa euroa. Pienten rannikkokalastusyrittäjien nettotulos oli 100 000 euroa. Nettoinvestointien summa oli 3,0 miljoonaa euroa. Pienten troolareiden vakavaraisuus ja maksuvalmius olivat hyvällä tasolla. Isojen troolareiden omavaraisuus oli tyydyttävä sekä maksuvalmius heikko. Rannikkokalastusyrittäjien omavaraisuusaste oli hyvä. Maksuvalmius taas oli suuremmilla (yli 10 000 €) tyydyttävä ja pienemmällä hyvä.

Kuva 4. Merikalastusyrittäjien tuottojen, jalostusarvon ja nettotuloksen reaalin kehitys vuosina 2010–2021.

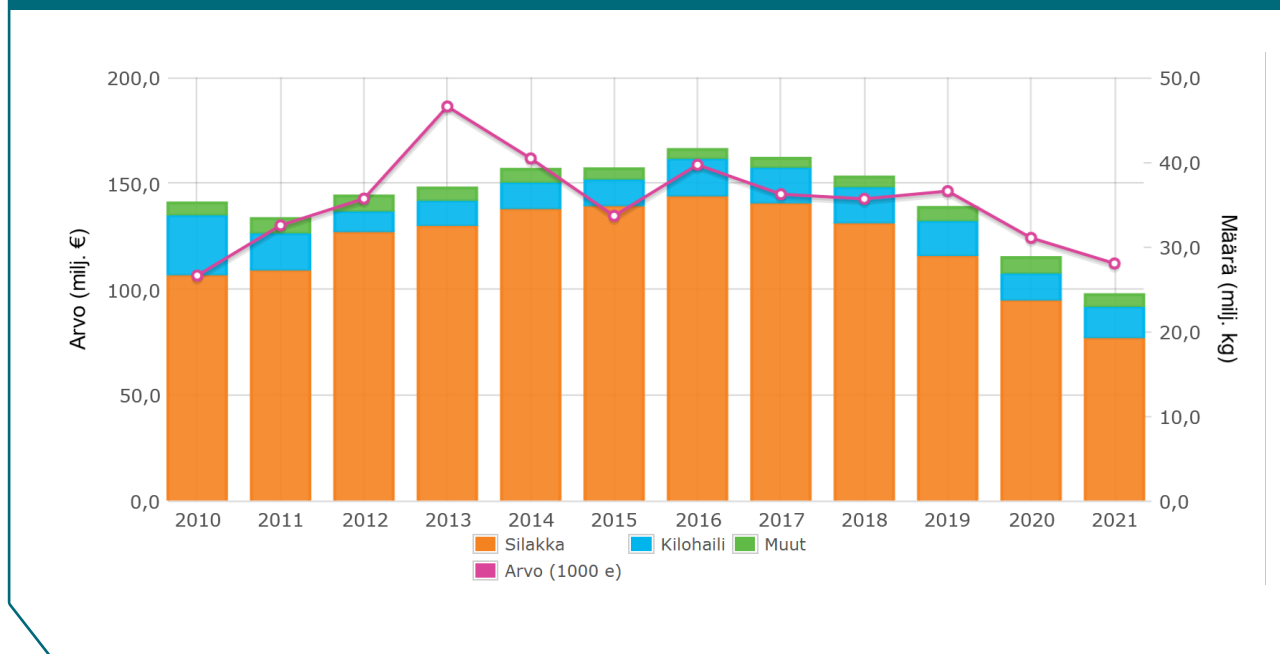
Trooliyrittäjät kattavat merikalastuksen tuotoista noin kaksi kolmasosaa.

Suomeen rekisteröidyt kalastusalukset saivat vuonna 2021 saaliikseen 97 miljoonaa kiloa kalaa. Saaliin arvo oli 28 miljoonaa euroa. Silakkaa kalastettiin 77 miljoonaa kiloa ja se oli myös arvoltaan tärkein (16,7 milj. euroa) kaupallisen kalastuksen saalislaji merellä. Kilo-haili oli määrältään (15 milj. kg) ja arvoltaan (2,8 milj. euroa) toiseksi suurin. Silakkasaalis pieneni edellisestä vuodesta 16 miljoonaa kiloa, kilo-hailisaalis kasvoi 2 miljoonaa kiloa.

Saaliista valtaosa kalastettiin Selkämereltä, mutta suomalaiset kalastusalukset liikkuvat kaikkialla Suomen rannikolla ja myös eteläisellä Itämerellä. Viidesosa saaliista purettiin ulkomaille joko Viroon tai Ruotsiin. Eniten saalista purettiin Suomessa Kemiönsaaren Kasnäsin satamaan. Tärkein purkupaikka Virossa oli Suomenlahden rannalla sijaitseva Paldiskin eteläsata-ma ja Ruotsissa Gävlen läheisyydessä oleva Norrsundetin satama.

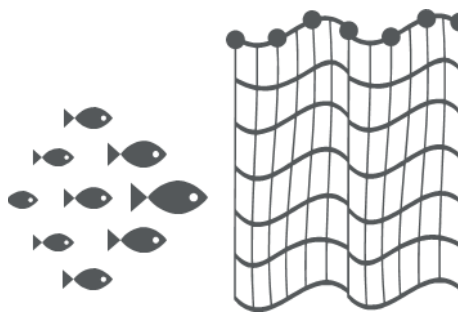
Kuva 5. Merialueen kaupallisten kalastajien saaliin reaaliarvon ja määrän (viiva) kehitys merellä vuosina 2010–2021 (Luonnonvarakeskus 2021).

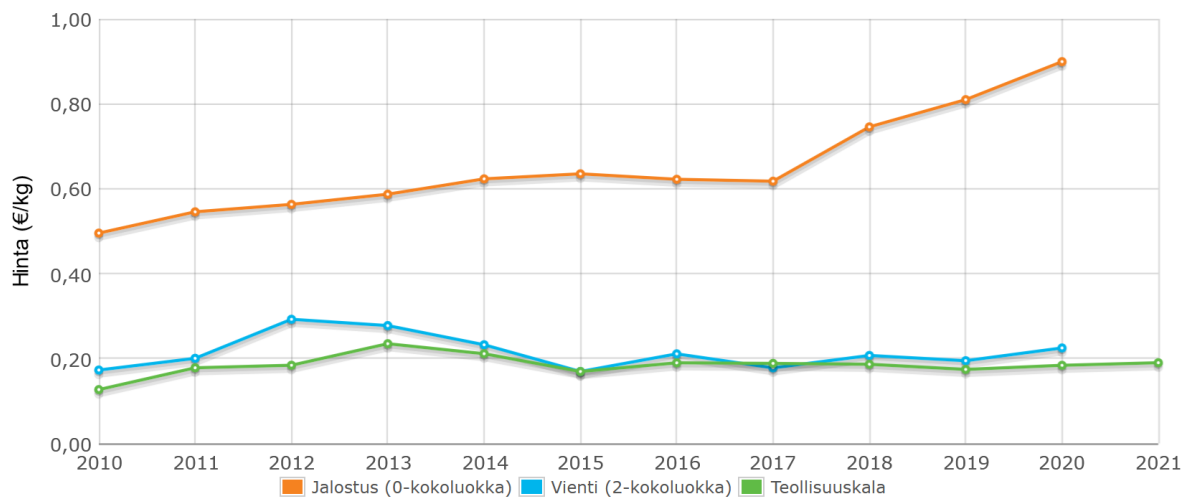
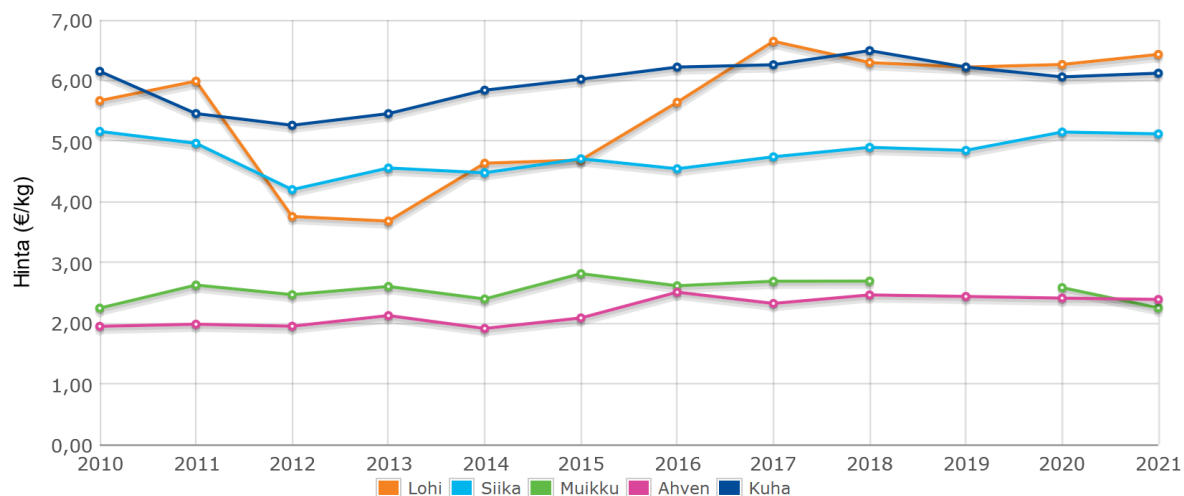
► Tilastotietokanta: Kaupallinen kalastus merellä

Kalan tuottajahintatiedot perustuvat kalan ensiostajien tekemiin ostoilmoituksiin. Peratun lohen tuottajahinta (6,43 €/kg) nousi vuoteen 2020 (6,13 €/kg) verrattuna. Ahvenen tuottajahinta (2,39 €/kg) ja kuhan tuottajahinta (6,12 €/kg) nousivat edellisvuoteen verrattuna. Vuonna 2020 ahvenen tuottajahinta oli 2,36 €/kg ja kuhan tuottajahinta 5,93 €/kg.

Elintarvikesilakan tuottajahinta (0,34 €/kg) ja teollisuussilakan tuottajahinta (0,19 €) nousivat hieman edellisvuoteen verrattuna. Vuonna 2020 elintarvikesilakan tuottajahinta oli 0,32 €/kg ja teollisuussilakan 0,18 €/kg.

Kuva 6. Lohen, siian, kuhan, ahvenen ja muikun sekä silakan reaalit tuottajahinnat vuosina 2010–2021 (Luonnonvarakeskus 2021).

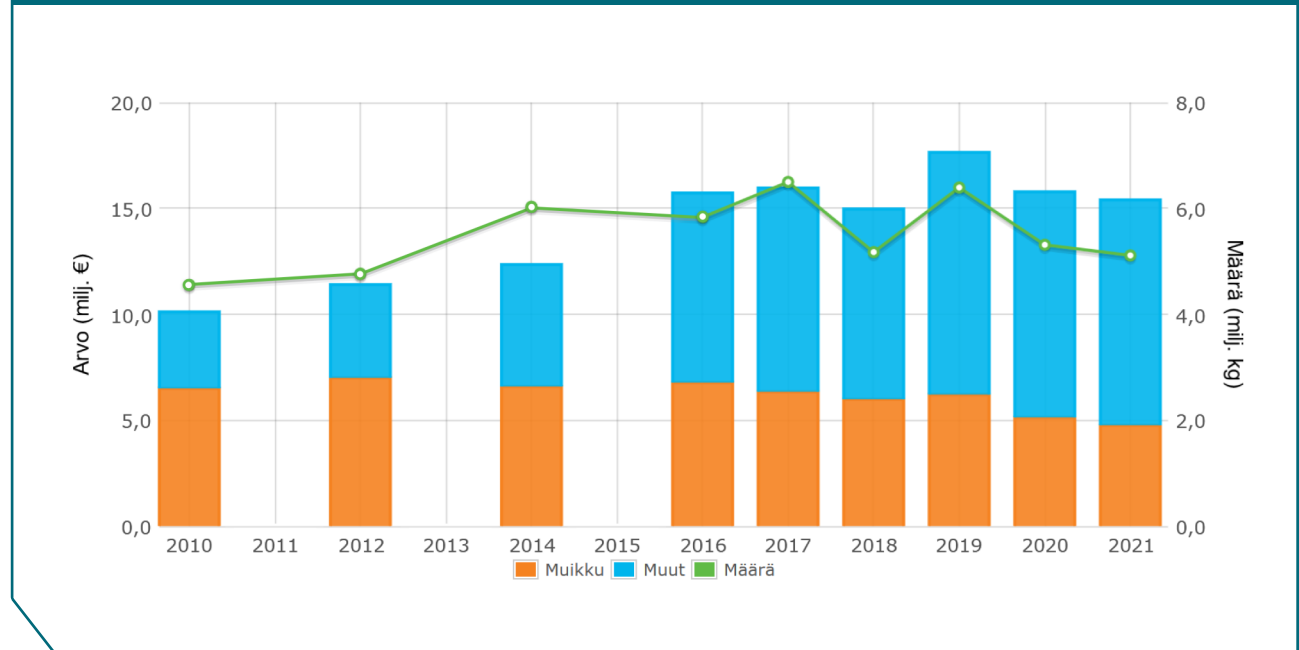

Sisävesikalastuksen kannattavuus ennallaan

Suomen sisävesille oli vuoden 2021 lopussa rekisteröitynyt 1750 kaupallista kalastajaa. Heistä 1-ryhmän kalastajia oli noin 340. Kaupalliset kalastajat saivat vuonna 2021 sisävesiltä saaliiksi 5,1 miljoonaa kiloa kalaa. Edellisenä vuotena saalis oli 5,3 miljoonaa kiloa. Sisävesiltä kaupallisesti pyydetystä kalansaaliista kolme viidesosaa oli muikkua tai kuhaa. Muikun osuus kokonaissaaliista oli noin 40, ja kuhan osuus lähes 20 prosenttia.

Saaliin arvo oli 15,4 miljoonaa euroa, joka on yhtä suuri kuin vuotta aiemmin. 1-ryhmän kalastajien saaliin arvo oli 14,2 miljoonaa, ja 2-ryhmän kalastajien 1,2 miljoonaa euroa. Kuha oli saaliin arvolla mitattuna merkittävin sisävesien saalislaji. Kuhasaaliin arvo nousi hieman ja oli 6,0 miljoonaa euroa. Muikkusaaliin arvo puolestaan laski hieman ja oli 4,8 miljoonaa euroa mätti mukaan lukien. Yhdessä nämä kaksi lajia muodostivat kolme neljännestä sisävesien kaupallisen kalastuksen kalansaaliin arvosta.

Kuva 7. Kaupallisen kalastuksen saaliin reaaliarvon ja määrän kehitys sisävesillä vuosina 2010-2021 (Luonnonvarakeskus 2022).

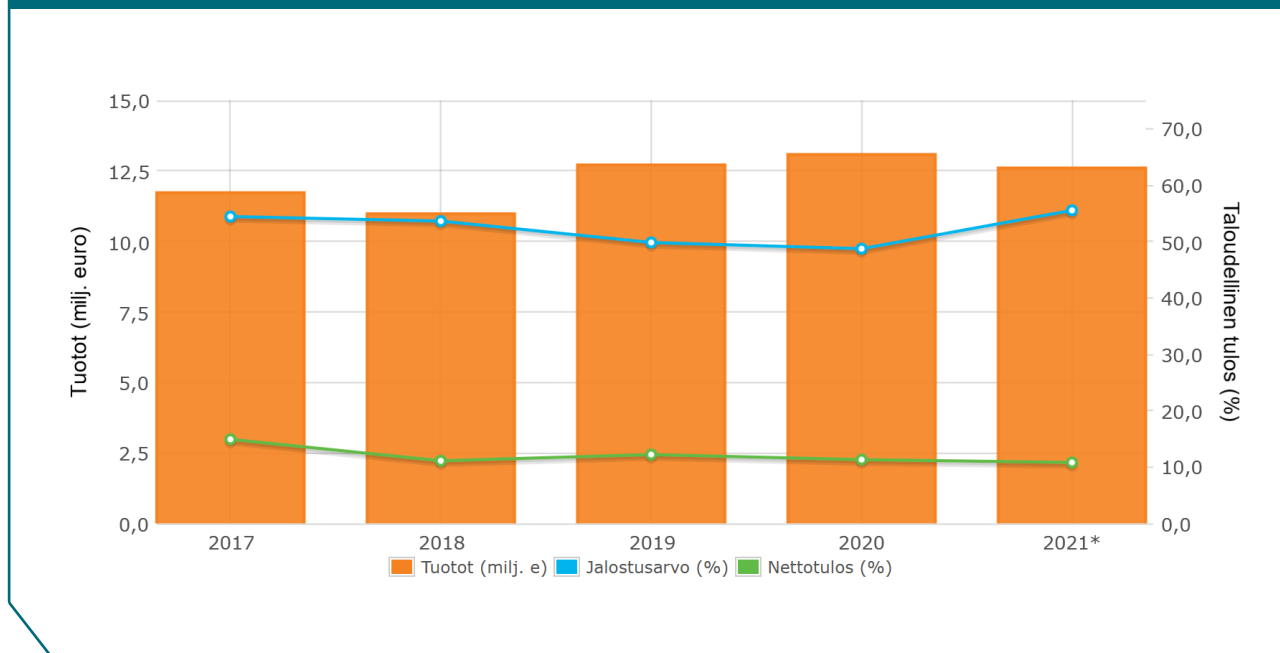

► Tilastotietokanta: Kaupallinen kalastus sisävesillä

Sisävesikalastuksen taloudellisissa tunnusluvuissa ovat mukana kaikki 1-ryhmän kalastusyritykset. Yrityksiä oli toiminnassa saman verran kuin vuotta aiemmin, eli 305. Työllisyys jäi kuitenkin viidenneksen edellisvuotta alhaisemmaksi. Kaupallisten sisävesikalastusyritysten tuotot olivat 12,6 miljoonaa euroa vuonna 2021. Laskua vuodesta 2020 oli kolme prosenttia. Jalostusarvo kasvoi ja oli 7 miljoonaa euroa vuonna 2021. Myös jalostusarvoprosentti kasvoi ja oli noin 55 prosenttia. Nettotulos oli hieman vajaa 1,4 miljoonaa euroa ja säilyi edellisten vuosien tasolla. Nettotulosprosentti vuonna 2021 oli 11 prosenttia.

Nettotulos on kannattavuuden mittari, joka kertoo yrityksen tuloksen verojen jälkeen.

Kuva 8. Sisävesikalastuksen tuottojen, jalostusarvon ja nettotuloksen reaalin kehitys vuosina 2017-2021.

► Tilastohakemisto: Kalatilastot

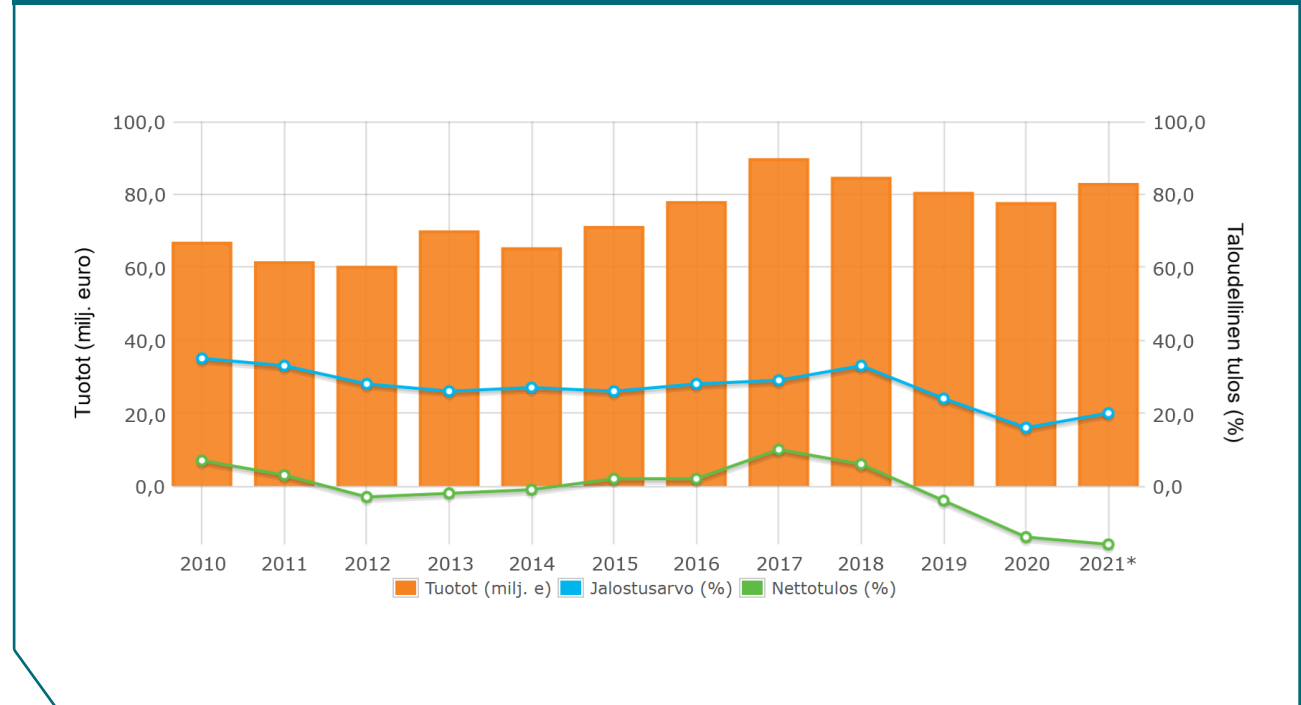
Vesiviljelyn tuotot kasvoivat

Vuonna 2021 Suomessa toimi 173 vesiviljely-yritystä (liite 3). Yritysten yhteenlasketut tuotot olivat 82,7 miljoonaa euroa. Vesiviljely-yritysten lukumäärä ja tuotot kasvoivat, mutta nettotulos oli edelleen tappiollinen vuonna 2021 (kuva 9).

Tuotot kasvoivat edellisvuodesta seitsemän prosenttia. Vesiviljely-yritysten tuotoista yli 50 prosenttia syntyi merialueen ruokakalatuotannosta. Merikasvatusyritysten toiminta oli myös selvästi kannattavinta lähes viiden miljoonan euron nettotuloksella. Kiertovesikasvatuksen tappiot olivat yli kaksinkertaiset tuottoihin nähden, mikä selittää myös koko toimialan tappiollisen kokonaistuloksen. Poikastuotannossa nettotulos vuonna 2021 ylsi lähes kolmeen miljoonaan euroon.

Vesiviljelyn nettoinvestointien arvo oli 7,4 miljoonaa euroa. Suurimmat investoinnit tehtiin merialueen ruokakalatuotannossa sekä kierto-vesiyrityksissä. Vesiviljelyn vakavaraisuus ja maksuvalmius olivat hyvällä tasolla kaikissa tuotantomuodoissa.

Kuva 9. Vesiviljely-yritysten tuottojen, jalostusarvon ja nettotulokset reaalin kehitys vuosina 2010–2021.

► Tilastotietokanta: Vesiviljelyn kannattavuus

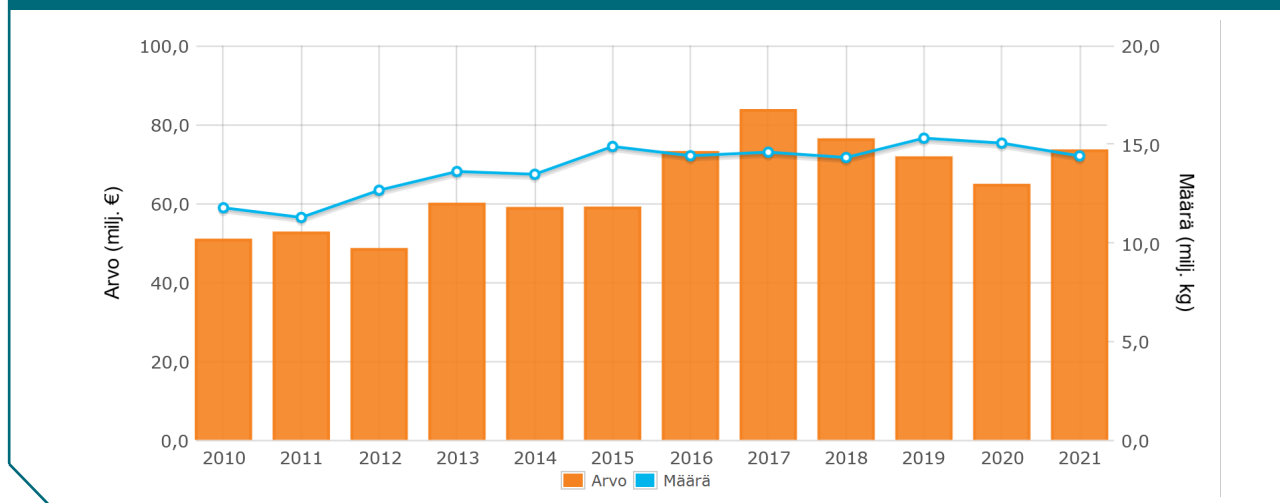
Vuonna 2021 helle aiheutti tuotannon vähene-
mistä joillakin kalankasvatustiloilla, mutta
suurin syy edellisvuotta pienempään tuotanto-
määrään oli IHN-kalatauti. Ruokaviraston mu-
kaan taudin taltuttamiseksi jouduttiin lopetta-
maan tai teurastamaan noin 1,6 miljoonaa ki-
loa kirjolohta.

Vuonna 2021 Suomessa kasvatettiin ihmisra-
vinnoksi 14,4 miljoonaa kiloa kalaa. Tuotannon
määrä oli noin 0,7 miljoonaa kiloa pienempi
kuin vuonna 2020. Kirjolohta tuotettiin 13,5
miljoonaa kiloa, joka on 94 prosenttia koko
ruokakalatuotannosta. Kirjolohen mätiä myytiin
elintarvikkeeksi noin 0,4 miljoonaa kiloa.

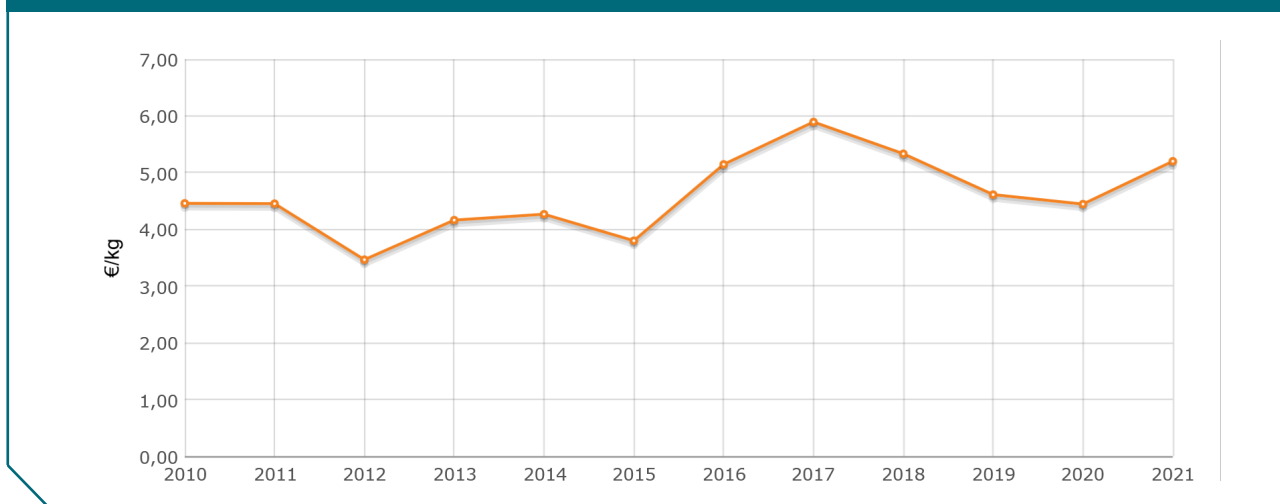
Kirjolohen tuotannon arvo vuonna 2021 oli
65,7 miljoonaa euroa ja siian 6,3 miljoonaa eu-
roa. Koko ruokakalatuotannon arvo oli 73,3
miljoonaa eli lähes kymmenen miljoonaa euroa
suurempi kuin vuonna 2020. Ruokakalan tuo-
tannon arvon nousu selittyy pitkälti kirjolohen
aiempaa korkeammalla tuottajahinnalla. Kirjo-
lohen hinta nousi lohen maailmanmarkkinahin-
nan nousun myötä.

Ruokakalan lisäksi kalaa viljeltiin myös istutet-
tavaksi luonnonvesiin. Erikokoisia kalanpoika-
sia, vastakuoriutuneet pois lukien, tuotettiin
istutuksiin ja jatkokasvatukseen yhteensä noin
50 miljoonaa yksilöä.

Kuva 10. Kasvatetun ruokakalan tuotannon reaaliarvo ja tuotantomäärä vuosina 2010–2021.

Kuva 11. Kirjolohen reaalihinnan kehitys vuosina 2010–2021.

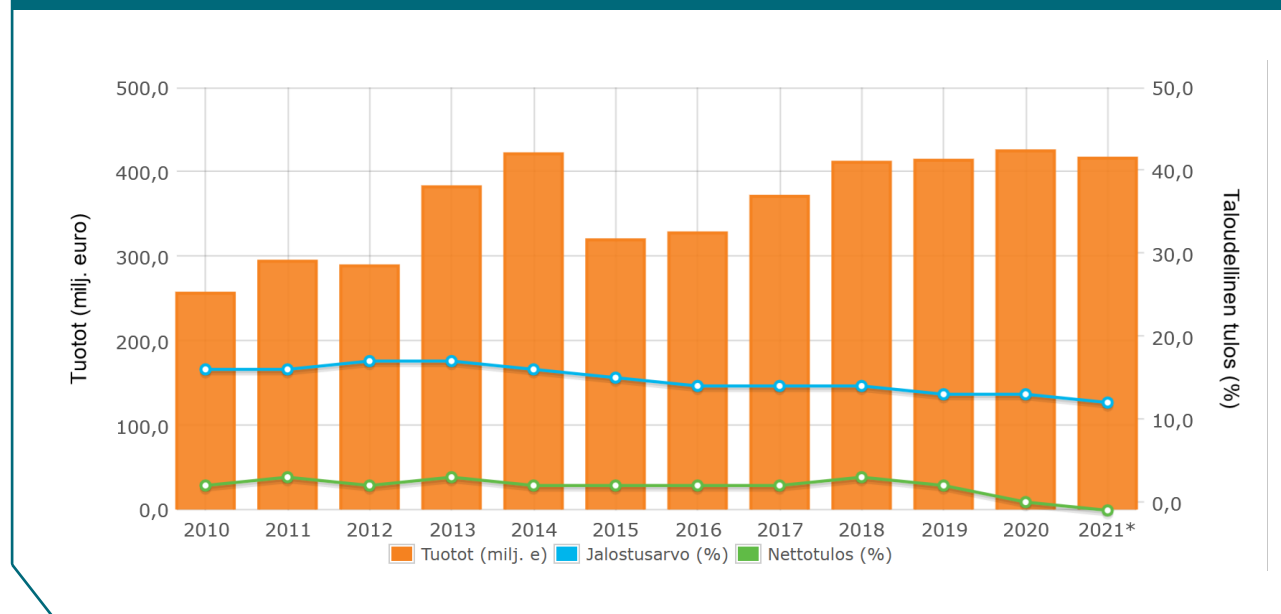
Jalostustoimiala oli keskittynyttä

Vuonna 2021 Suomessa toimi 124 kalanjalostuksen toimialakseen ilmoittanutta yritystä (liite 4). Kalanjalostuksen tuotot olivat 416 miljoonaa euroa, joka on kaksi prosenttia vähemmän kuin vuonna 2020 (kuva 12). Kalanjalostustoimiala on hyvin keskittynyttä ja lähes 90 prosenttia toimialan liikevaihdosta syntyi kymmenessä suurimmassa yrityksessä.

Vuonna 2021 koronapandemia vaikutti jalostuksen tulokseen, koska varautumisjärjestelyt tuottivat lisäkustannuksia. Toimialan nettotulos väheni lähes viisi miljoonaa ja oli kolme miljoonaa euroa tappiolla. Etenkin suurilla jalostusyrityksillä oli vaikea vuosi ja tappiota syntyi lähes viisi miljoonaa. Keskisuurilla yrityksillä tulos parani merkittävästi ja oli 1,5 miljoonaa euroa. Myös pienet yritykset tekivät positiivisen tuloksen.

Kalanjalostuksen toimiala työllisti 856 henkilötyövuotta, mikä oli 14 prosenttia vähemmän kuin edellisenä vuonna. Toimialan nettoinvestoinnit vähenivät 67 prosenttia edelliseen vuoteen verrattuna ja olivat 7,7 miljoonaa euroa. Investoinnit keskittyivät suurimpiin yrityksiin. Vakavaraisuus ja maksuvalmius olivat toimialan kaikissa kokoluokissa tyydyttävällä tasolla.

Kuva 12. Kalanjalostusyritysten tuottojen, jalostusarvon ja nettotuloksen reaalin kehitys vuosina 2010–2021.

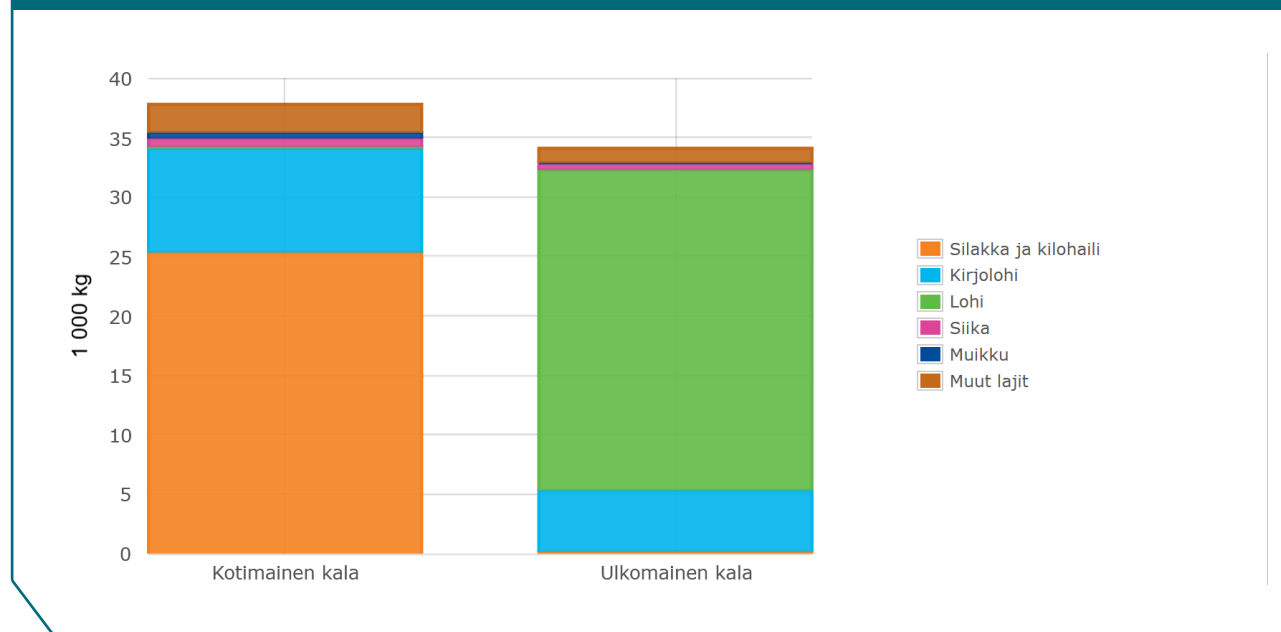
► Tilastotietokanta: Kalanjalostuksen kannattavuus

Suomalaiset yritykset jalostivat 72 miljoonaa kiloa kalaa vuonna 2021. Se oli neljä miljoonaa kiloa vähemmän kuin vuonna 2019. Jalosteiden raaka-aineena käytetystä kalasta 38 miljoonaa kiloa oli kotimaista ja 34 miljoonaa kiloa ulkomailta tuotua. Kotimaisen kalan määrä pieneni seitsemän miljoonaa kiloa ja ulkomaita tuodun kalan määrä kasvoi lähes neljä miljoonaa kiloa vuoteen 2019 verrattuna.

Eniten jalostettiin lohta, seuraavaksi eniten silakkaa ja kirjolohta. Näiden lajien jalostus kattoi 92 prosenttia kaikesta jalostetun kalan määrästä. Norjalaisen tuontilohen jalostus kasvoi 27 miljoonaan kiloon. Lähes 26 miljoonaa kiloa kalaa jalostettiin tuoreeksi fileeksi. Siitä kaksi kolmasosaa oli ulkomailta tuotua lohta. Kokonaisen silakan ja kilohailin pakastus vientiin väheni kaksi miljoonaa kiloa 23 miljoonasta kilosta 21 miljoonaan kiloon.

Osa kotimaisesta tilastoidusta kirjolohesta on suomalaisten yrittäjien Ruotsissa kasvattamaa kalaa.

Kuva 13. Kalanjalostukseen käytetty kotimainen ja ulkomainen kala vuonna 2021 (Luonnonvarakeskus 2021).

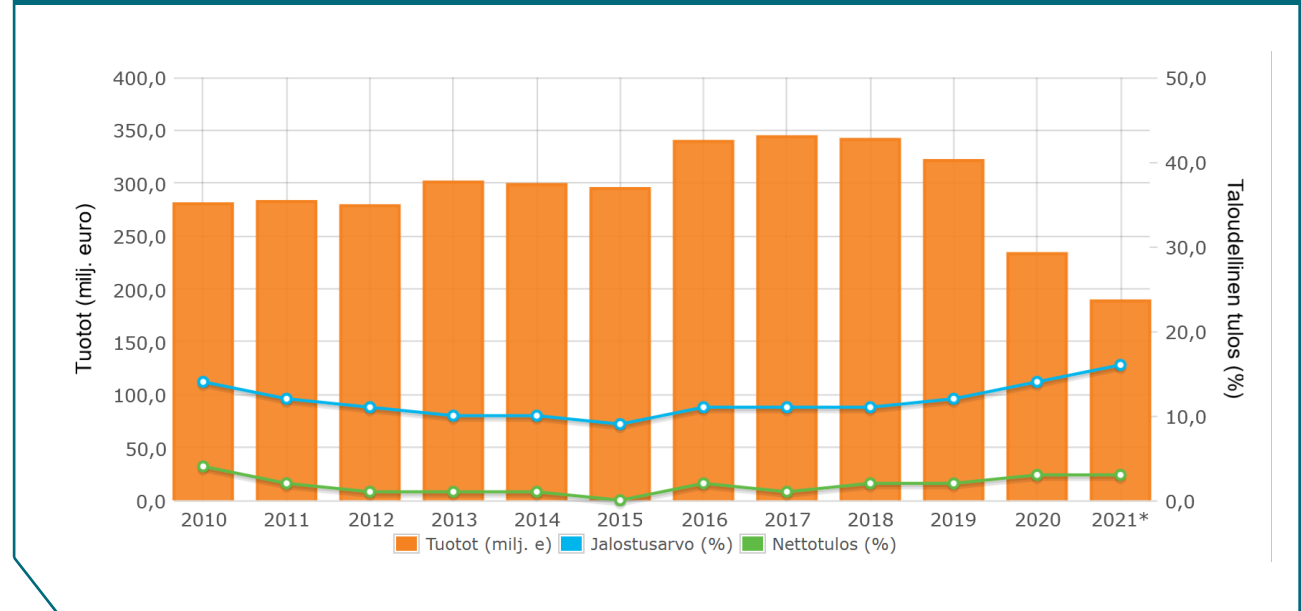
► Tilastotietokanta: Kalajalosteiden tuotanto

Kalatukkukaupan tuotot vähenivät

Vuonna 2021 Suomessa oli 51 kalan tukkukaupan toimialakseen ilmoittanutta yritystä (liite 5). Yrityksiä oli yksi enemmän kuin edellisellä vuonna, mutta toimialan työllistyvyys laski 23 prosenttia. Toimialan yhteenlasketut tuotot olivat 189 miljoonaa euroa, mikä on noin 40 miljoonaa vähemmän kuin vuonna 2020 (kuva 14). Pudotus tuotoissa on ollut poikkeuksellisen voimakas ja vuoteen 2019 verrattuna toimialan tuotot ovat vähentyneet noin 40 prosenttia.

Pienten yritysten tuotot säilyivät lähes ennallaan, mutta suurten ja keskisuurten yritysten tuotot laskivat lähes viidenneksen edelliseen vuoteen verrattuna. Suurten ja keskisuurten yritysten nettotulokset jäivät edellisvuodesta, mutta toimialaa kirjasi silti yli viiden miljoonan euron tuloksen. Kalatukkuyritysten nettoinvestointien arvo oli 0,8 miljoonaa euroa. Pienten ja suurten tukkukaupparyritysten vakavaraisuus ja maksuvalmius olivat hyviä. Keskisuurten yritysten vakavaraisuus ja maksuvalmius sen sijaan jäivät tyydyttäväiksi.

Kuva 14. Kalatukkuyritysten tuottojen, jalostusarvon ja nettotuloksen reaalin kehitys vuosina 2010–2021.

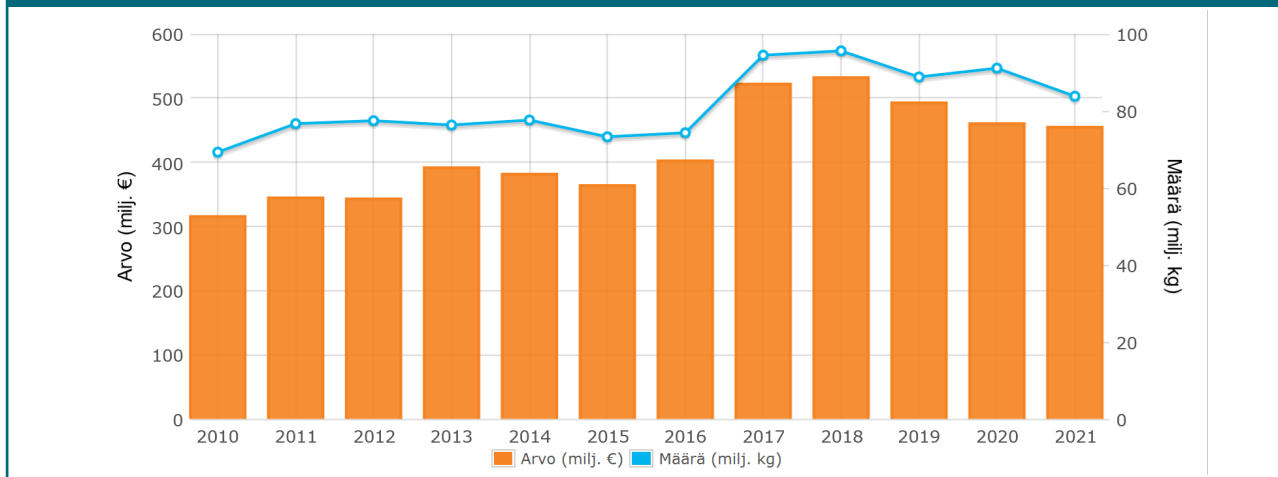

► Tilastotietokanta: Kalatukkukaupan kannattavuus

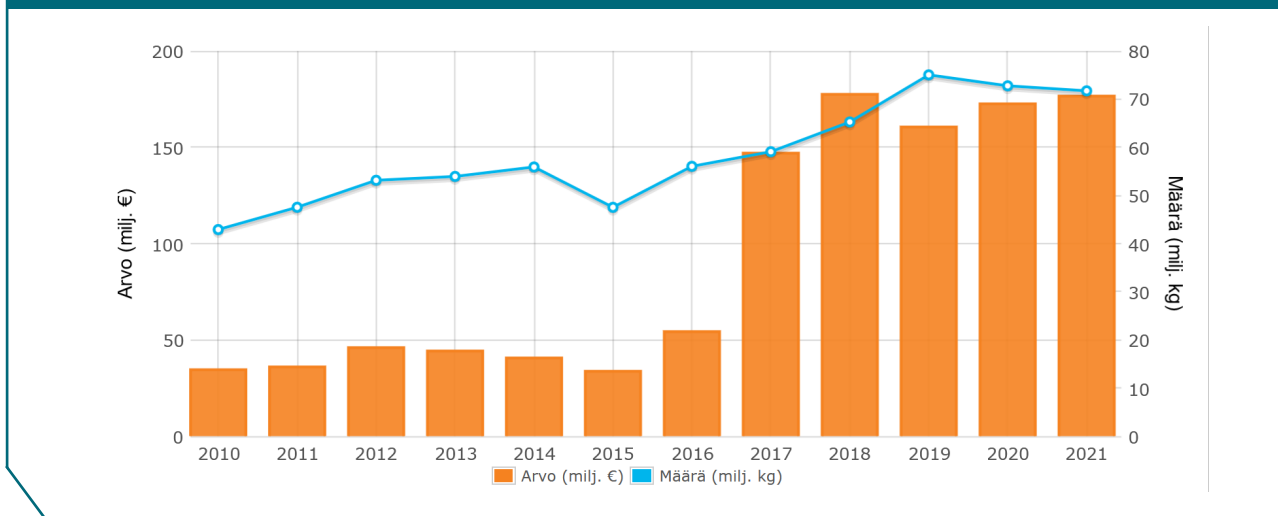
Suomeen tuotiin 90,5 miljoonaa kiloa kalaa ja kalatuotteita vuonna 2021. Edellisvuoteen verrattuna tuontimäärä pieneni 7 miljoonalla kilolla. Tuonnin arvo, reilut 460 miljoonaa euroa, kasvoi 3,6 miljoonalla eurolla. Arvoltaan tärkeimmät tuontituotteet olivat tuore lohi, tonnikalasäilykkeet ja tuore lohien ja taimenen filee. Elintarvikkeeksi tuotujen kalatuotteiden määrä oli 84 miljoonaa kiloa, mikä oli määrältään 7,3 miljoonaa kiloa vähemmän mutta arvoltaan yli 4 miljoonaa euroa edellisvuotta enemmän.

Tärkeimmät kalan ja kalatuotteiden tuontimaat olivat Norja (302 miljoonaa euroa), Ruotsi (39 miljoonaa euroa) ja Tanska (18 miljoonaa euroa). Tuonnin kokonaismäärästä lähes 66 prosenttia (56 miljoonaa kiloa) tuli Norjasta. Eniten tuotiin ihmisravinnoksi tuoretta kokonaista merilohta (45 miljoonaa kiloa), josta meni sellaisenaan vientiin 25 miljoonaa kiloa. Lisäksi tuotiin muun muassa katkarapuja sekä sillivalmisteita ja -säilykkeitä. Ruotsista tuotiin kalaa ja kalatuotteita lähes kahdeksan miljoonaa kiloa ja Tanskasta viisi miljoonaa kiloa.

Kuva 15a. Ihmisravinnoksi käytettyjen äyriäisten ja kalatuotteiden tuonnin määrä ja reaaliarvo vuosina 2010–2021 (Luonnonvarakeskus 2021).

Kuva 15b. Ihmisravinnoksi käytettyjen äyriäisten ja kalatuotteiden viennin määrä ja reaaliarvo vuosina 2010–2021 (Luonnonvarakeskus 2021).

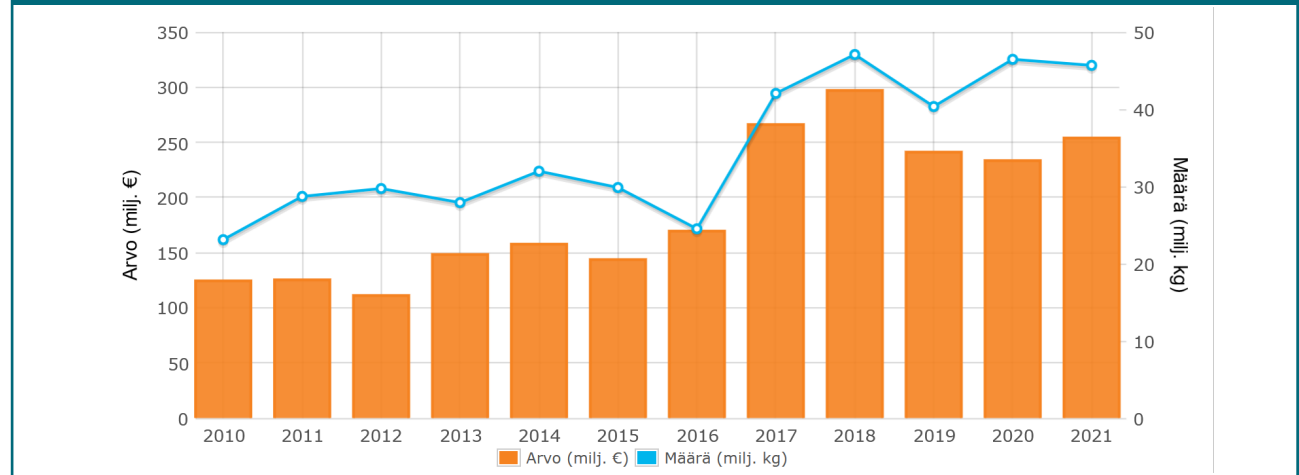

Suomesta vietiin kalaa ja kalatuotteita 79 miljoonaa kiloa vuonna 2021. Viennin määrä pieneni 4,1 miljoonalla kilolla edellisvuodesta. Viennin arvo, 184 miljoonaa euroa, kasvoi 4,9 miljoonalla eurolla. Tästä arvosta Norjasta tuodun tuoreen kokonaisen lohen edelleen viennin arvo muualle Eurooppaan kasvoi 115 miljoonasta eurosta 130 miljoonaan euroon.

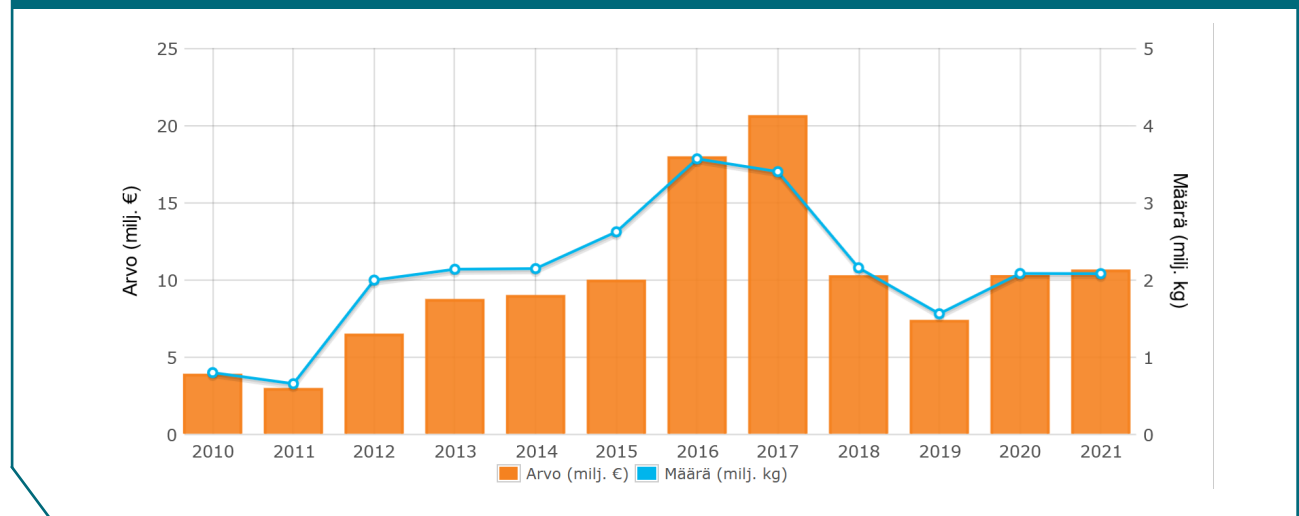
Ihmisravinnoksi vietyjen tuotteiden määrä oli 72 miljoonaa kiloa, ja muuksi kuin ihmisravinnoksi vietiin seitsemän miljoonaa kiloa. Arvoltaan tärkeimmät vientituotteet Suomesta olivat tuore kokonainen lohi ja kirjolohi, pakastettu silakka sekä mäti ja mäti tuotteet.

Tärkeimmät kalan ja kalatuotteiden vientimaat olivat Viro (29 miljoonaa euroa), Liettua (25 miljoonaa euroa), Puola (25 miljoonaa euroa), Ranska (25 miljoonaa euroa) ja Espanja (12 miljoonaa euroa). Tuoreen kokonaisen lohen viennistä suuntautui 20 prosenttia Liettuaan ja saman verran Puolaan.

Kuva 16a. Norjalaisen tuoreen lohen tuonnin määrä ja reaaliarvo vuosina 2010–2021 (Luonnonvarakeskus 2021).

Kuva 16b. Norjalaisen tuoreen lohen viennin määrä ja reaaliarvo vuosina 2010–2021 (Luonnonvarakeskus 2021).

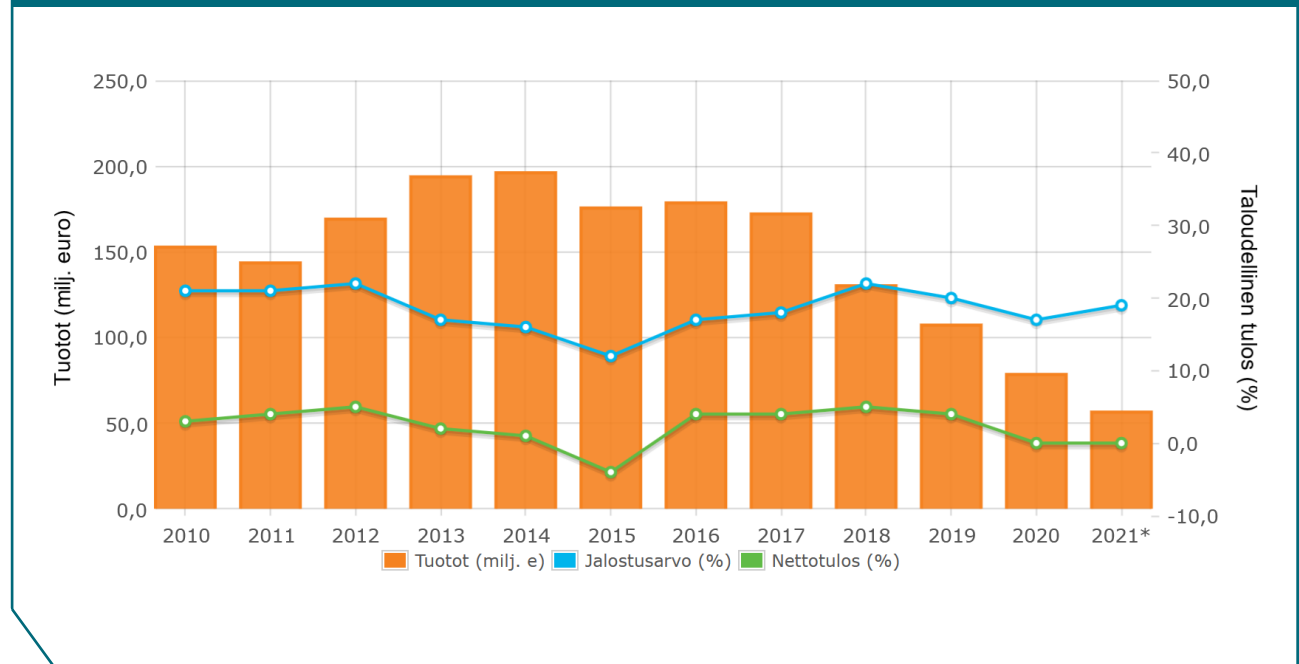

Vähittäiskaupan tuotot vähenivät

Vuonna 2021 Suomessa oli toiminnassa 83 kalan vähittäiskaupan toimialakseen ilmoittanutta yritystä (liite 6). Yritysten lukumäärä nousi edellisvuodesta kahdella. Toimiala työllisti 175 henkilötyövuotta, mikä on yli 40 prosenttia vähemmän kuin vuonna 2020. Henkilöstön määrä väheni etenkin suurissa yrityksissä, jossa työllisyys puolittui. Vähittäiskauppayritysten yhteensä lasketut tuotot olivat 56,4 miljoonaa euroa (kuva 15), joka oli 23 prosenttia vähemmän kuin edellisenä vuonna.

Ala on keskittynyt ja suurin osa toimialan kokonaisliikevaihdosta tuli 10 suurimman yrityksen toimesta. Toimialan nettotulos parani huomattavasti edellisestä vuodesta ja oli 6,6 miljoonaa euroa. Vakavaraisuus oli toimialan yrityksissä hyvä. Suurten ja pienten yritysten maksuvalmius oli hyvä, keski suurten tyydyttävä.

Kuva 17. Kalan erikoistuneiden vähittäiskauppayritysten tuottojen, jalostusarvon ja nettotuloksen reaalin kehitys vuosina 2010–2021.

► Tilastotietokanta: Kalan vähittäiskaupan kannattavuus

Menetelmät ja tulosten luotettavuus

Kalatalouden toimialakatsaus on kalatalouden yritysten viimeisiin tilasto- ja tilinpäätöstietoihin perustuva katsaus suomalaisen kaupallisen kalastuksen, vesiviljelyn, kalanjalostuksen, kalatukkukaupan ja kalaan erikoistuneen vähittäiskaupan taloudellisesta tilasta.

Tässä laatuselosteessa kuvataan lyhyesti katsauksen tulosten ymmärtämisen kannalta tarpeelliset tiedot aineistoista ja menetelmistä. Tarkemmat kuvaukset ovat erillisissä tilasto- tai toimialajulkaisuissa, jotka löytyvät Luonnonvarakeskuksen (www.luke.fi) tai Tilastokeskuksen (<http://www.stat.fi/til/yrti/>) internet-sivuilta.

Aineisto ja menetelmät

Aineistona on käytetty Luonnonvarakeskuksen kaupallista kalastusta, vesiviljelyä, kalanjalostusta, ulkomaankauppaa ja kalan tuottajahintoja koskevia tilastoja sekä Tilastokeskuksen ja Luonnonvarakeskuksen kalatalouden yrityksiä koskevia tilinpäätösaineistoja. Tuoreimmat tilastotiedot koskevat yleensä katsauksen julkaisuvuotta edeltävää vuotta. Kalajalosteiden tuotantotilasto tehdään vain joka toinen vuosi ja sitä koskevat tiedot perustuvat aina uusimpaan julkaisuun. Nimellishinnat ja -arvot ovat elinkustannusindeksillä tai kuluttajahintaindeksillä muunnettu reaalisiksi aikasarjan viimeisimmän vuoden hintatasoon suhteutettuna. Kalan hinnat ovat arvonlisäverottomia.

Toimialaa ja yrityksiä koskevat taloudelliset tiedot perustuvat kalatalousyrityksiä koskeviin tilinpäätöstietoihin. Tilinpäätöstiedot koskevat kalanjalostuksen, kalatukkukaupan ja kalaan vähittäiskaupan osalta jonkin edellä mainitun päätoimialakseen ilmoittaneita yrityksiä, jotka ovat toimineet yli puoli vuotta tilastovuonna ja jotka ovat työllistäneet enemmän kuin puoli henkilöä tai tase ylittää 170 000 euroa tai investoinnit ylittävät 50 000 euroa. Merialueen kaupallisen kalastuksen ja vesiviljelyn tilinpäätöstiedot koskevat kaikkia yrityksiä ja kalastajia. Tilastokeskuksen kalatalousyritysten todelliset tilinpäätöstiedot ovat Luonnonvarakeskuksen käytössä vasta yritysten tilinpäätösvoittoa seuraavana vuotena, minkä vuoksi tässä raportissa hyödynnetään myös Tilastokeskuksen julkaisemia tilinpäätösten ennakkotietoja. Uusimman vuoden tiedot ovat siten ennakkotietoja ja saattavat muuttua lopullisessa tilinpäätösaineistossa.

Sisävesikalastuksen taloudellisiin arvoihin liittyy epävarmuutta. Tämä johtuu siitä, että tietoja saaliin arvosta ja tilinpäätöksistä ei pystytä hyödyntämään yhtä kattavasti kuin merialueella. Taloudellisten tunnuslukujen epävarmuuden minimoimiseksi on tähän julkaisuun otettu mukaan ainoastaan 1-ryhmän kaupalliset sisävesikalastajat. Sisävesikalastus on jaettu pääasiallisen kalastustekniikan mukaan seuraaviin luokkiin: merrat, verkko, nuotta, rysät ja paunetit sekä troolaus.

Luonnonvarakeskus on tilinpäätösaineistojen pohjalta laskenut taloudelliset tunnusluvut kalatalouden toimialoille. Toimialat ovat kalastusta ja vesiviljelyä lukuun ottamatta jaettu kolmeen kokoluokkaan: suuret yritykset (suurimmat 10 % yrityksistä), keskiuuret yritykset (suurimmat 40 % jäljelle jääneistä) ja pienet yritykset. Tästä perusryhmittelystä poiketen kalastusyrietykset jaettiin suuriin (> 24 m) ja pieniin (< 24 m) troolareihin, yli 10 000 euron liikevaihdon rannikkokalastajiin ja alle 10 000 euron liikevaihdon rannikkokalastajiin. 10 000 euron vuotuinen liikevaihto on ALV-velvollisuuden raja, joka on vuodesta 2016 lähtien I ja II ryhmän kaupallisen kalastajan tuloraja kalastajarekisterissä.

Vesiviljely-yritykset jaettiin tuotantosuunnan mukaan ruokakalatuotantoon meressä, ruokakalatuotantoon sisävesillä, poikastuotantoon, luonnonravintolammikoihin sekä kiertovesikasvatukseen. Näiden tuotantosuuntaisten tunnuslukujen laskennassa käytettiin Tilastokeskuksen tilinpäätösaineiston lisäksi Luonnonvarakeskuksen keräämiä vesiviljely-yritysten tuotanto- ja taloustietoja. Perusjoukkoon kuuluivat kaikki sellaiset vesiviljely-yritykset, joilla oli toimintaa tarkasteluajanjaksona ja jotka ilmoittivat yrityksen päätoimialaksi vesiviljelyn.

Kalatalouden toimialojen laajuutta ja kannattavuutta kuvattiin liiketoiminnan tuotoilla, jalostusarvolla, käyttökatteella ja nettotuloksella. Liiketoiminnan tuotot sisältävät liikevaihdon lisäksi liiketoiminnan muut tuotot kuten korvaukset, suorat avustukset ja vuokratuotot.

Jalostusarvolla tarkoitetaan toimialan tuottamaa arvonlisää. Jalostusarvo saadaan, kun tuotoista vähennetään aine- ja tarvikehankinnat, ulkopuoliset palvelut ja muut liiketoimintakulut kuin henkilöstökulut. Jalostusarvo sisältää kansantaloudelle lisäarvoa luovia eriä kuten palkat, pääomakulut, verot ja voiton. Jalostusarvoprosentti on jalostusarvon osuus tuotoista.

Käyttökate kertoo yrityksen liiketoiminnan tuloksen ennen poistoja ja rahoituseriä. Käyttökateprosentti kuvaa muuttuvien ja kiinteiden kustannusten jälkeen jäävän tuloksen osuutta liikevaihdosta.

Nettotulos on kannattavuuden mittari, joka kertoo yrityksen tuloksen verojen jälkeen ennen satunnaisia tuottoja ja kuluja. Nettotulosprosentti on nettotuloksen osuus liiketoiminnan tuotoista.

Liitetaulukoissa esitetään myös toimialan nettoinvestointeja, vakavaraisuutta ja maksuvalmiutta koskevia tunnuslukuja. Nettoinvestoinnit ovat toimialan aineelliset ja aineettomat investoinnit. Vakavaraisuuden tunnusluku omavaraisuusaste kertoo, missä määrin omaisuus on rahoitettu omalla pääomalla. Rahoituksen riittävyttä ja maksuvalmiutta kuvaa current ratio (likviditeettikerroin). Se mittaa yrityksen kykyä selvittää lyhytaikaisista velvoitteista rahoitus- ja vaihto-omaisuuden avulla.

Tulosten luotettavuus

Yrityksen toimiala määritetään vuosittain liikevaihtoperusteisesti päätoimialan mukaan. Suurimmat yritykset toimivat usein monella toimialalla. Esimerkiksi ison kalankasvattajan päätoimiala voi olla kalatukkukauppa tai kalanjalostus. Monella kalastusyrityksellä on omaa jalostustoimintaa. Yritys voi olla tukku- tai jalostusyritys riippuen siitä, kuinka suuri osa myynnistä on minäkin vuonna omassa yrityksessä jalostettujen tuotteiden myyntiä. Monella toimialalla toimiva yritys saattaa siten joskus siirtyä toimialalta toiselle. Suurten yritysten siirtyminen voi vaikuttaa koko toimialan tulokseen.

Kalan vähittäiskauppaa koskeva toimiala kattaa vain kalan vähittäiskauppaan erikoistuneet liikkeet. Pääosa kalasta myydään kuluttajille kuitenkin markettien kalatiskien kautta. Markettien myynti kuuluu kalan vähittäiskaupan toimialaan vain siinä tapauksessa, jos kalatiskijä hoitaa kalan vähittäiskauppaa päätoimialanaan harjoittava yritys.

Rekisteröityneet kaupalliset kalastajat jaetaan kahteen ryhmään kalastuksesta saatavan liikevaihdon mukaan niin, että ryhmien rajana on 10 000 euron liikevaihto. Toimialakatsaus koskee nykyisellään kaikkia merialueen kaupallisia kalastusyrityksiä, jotka ovat ilmoittaneet saalista. Sisävesikalastusyrityksistä mukana ovat ainoastaan 1-ryhmän kaupalliset kalastajat.

Pienten yritysten kannattavuutta koskevat tunnusluvut antavat todellisuutta myönteisemmän kuvan, koska pienyrittäjät eivät yleensä maksa itselleen palkkaa vaan ottavat tulonsa yrityksen tuloksesta. Tilastokeskus korjaa pienten yritysten tulosta laskennallisella palkkakorjauksella. Palkkakorjausta ei ole tässä katsauksessa otettu huomioon, koska kalatalouden toimialalla pääosa yrityksistä on kausiluonteisesti toimivia pienyrittäjiä.

Viitteet

Suomen virallinen tilasto: Kalanjalosteiden tuotanto 2021 [verkkojulkaisu]. Julkaisupaikka: Luonnonvarakeskus [27.10.2022].
Saantitapa: <https://www.luke.fi/fi/tilastot/kalajalosteiden-tuotanto>.

Suomen virallinen tilasto: Kalan tuottajahinnat 2021 [verkkojulkaisu]. Julkaisupaikka: Luonnonvarakeskus [13.5.2022].
Saantitapa: <https://www.luke.fi/fi/tilastot/kalan-tuottajahinta>.

Suomen virallinen tilasto: Kaupallinen kalastus merellä 2021 [verkkojulkaisu]. Julkaisupaikka: Luonnonvarakeskus [25.5.2022].
Saantitapa: <https://www.luke.fi/fi/tilastot/kaupallinen-kalastus-merella>.

Suomen virallinen tilasto: Kalan ulkomaankauppa 2021 [verkkojulkaisu]. Julkaisupaikka: Luonnonvarakeskus [13.9.2022].
Saantitapa: <https://www.luke.fi/fi/tilastot/kalan-ulkomaankauppa>.

Suomen virallinen tilasto: Vesiviljely 2021 [verkkojulkaisu]. Julkaisupaikka: Luonnonvarakeskus [30.6.2022].
Saantitapa: <https://www.luke.fi/fi/tilastot/vesiviljely>.

Suomen virallinen tilasto: Kaupallinen kalastus sisävesillä 2021 [verkkojulkaisu]. Julkaisupaikka: Luonnonvarakeskus [8.11.2022].
Saantitapa: <https://www.luke.fi/fi/tilastot/kaupallinen-kalastus-sisavesilla>.

Liitteet

Liite 1. Merikalastuksen laajuus, kannattavuus ja vakavaraisuus vuonna 2021 sekä muutos vuodesta 2020.

2021 MERIKALASTUS

Tunnusluvut	Isot troolarit			Pienet troolarit			Rannikkokalastus, yli 10 000 e			Rannikkokalastus, alle 10 000 e			Yhteensä		
		Kpl	Muutos, %		Kpl	Muutos, %		Kpl	Muutos, %		Kpl	Muutos, %		Kpl	Muutos, %
Toimialan laajuus															
Yrityksiä		11	-15		19	-10		311	0		690	-14		1031	-10
Henkilöstö		59	-28		23	0		90	-7		39	-43		211	-22
Toimialan kannattavuus	Milj. €	%		Milj. €	%	Muutos, %	Milj. €	%		Milj. €	%	Muutos, %	Milj. €	%	
Tuotot	18,4	100	-4	9,0	100	96	8,4	100	-8	2,5	100	16	38,2	100	9
Jalostusarvo	6,6	36	-18	6,7	74	152	4,4	52	-26	1,2	48	-10	18,9	49	6
Käyttökate	3,3	18	-25	5,6	62	222	3,9	46	-24	1,1	44	20	13,9	36	14
Nettotulos	-0,5	-3	-182	3,9	43	282	2,9	35	-27	0,1	4	133	6,4	17	18
Toimialan investoinnit															
Nettoinvestoinnit	1,2	6	-35	0,6	6	-38	2,8	33	74	0,2	8	-42	4,7	12	1
Toimialan vakavaraisuus															
Omavaraisuus		37	0		70	-1		69	0		84	-7		59	0
Current ratio		0,9	-44		3,6	-22		1,7	31		7,7	7		2,1	-16
Toimialan tuottavuus	1000 €			1000 €			1000 €			1000 €			1000 €		
Liikevaihto/htv	299,3		29	199,3		2	78,5		0	50,4		73	148,2		21
Jalostusarvo/htv	111,9		14	291,3		152	48,9		-20	30,8		58	89,6		35
Yrityksen kannattavuus keskimäärin	1000 €/yritys			1000 €/yritys			1000 €/yritys			1000 €/yritys			1000 €/yritys		
Tuotot	1 676	100	13	472	100	113	27	100	-8	4	100	35	37	100	21
Jalostusarvo	602	36	-3	353	75	179	14	52	-25	2	47	4	18	49	17
Käyttökate	300	18	-12	294	62	263	13	47	-23	2	44	42	14	36	28
Nettotulos	-47	-3	-200	205	43	314	9	35	-28	0	3	133	6	17	32

Omavaraisuusaste (omalla pääomalla rahoitetun omaisuuden osuus): yli 40 % hyvä, 20-40 % tyydyttävä, alle 20 % huono

Current ratio (rahoituksen riittävyys): yli 2 hyvä, 1-2 tyydyttävä, alle 1 heikko

Liite 2. Sisävesikalastuksen (1-ryhmän) laajuus, kannattavuus ja vakavaraisuus vuonna 2021 sekä muutos vuodesta 2020.

2021 SISÄVESIKALASTUS

Tunnusluvut	Merrat			Verkko			Nuotta			Rysät ja paunetit			Troolit			Yhteensä		
		Kpl	Muutos, %		Kpl	Muutos, %		Kpl	Muutos, %		Kpl	Muutos, %		Kpl	Muutos, %		Kpl	Muutos, %
Toimialan laajuus																		
Yrityksiä		14	-21		174	5		34	-23		55	-9		27	35		305	-1
Henkilöstö		2	-60		33	11		21	9		18	-47		12	-43		85	-21
Toimialan kannattavuus	Milj. €	%	Muutos, %	Milj. €	%		Milj. €	%	Muutos, %	Milj. €	%	Muutos, %	Milj. €	%	Muutos, %	Milj. €	%	Muutos, %
Tuotot	0,4	100	-60	5,1	100	-8	1,9	100	-21	2,6	100	13	2,7	100	58	12,6	100	-3
Jalostusarvo	0,2	50	-60	2,3	45	-24	1,3	68	0	1,6	62	14	1,5	56	66	7,0	56	-2
Käyttökate	0,1	25	-67	1,2	24	-46	0,0	0	-100	1,0	38	42	0,7	26	249	3,0	24	-27
Nettotulos	0,1	25		0,7	14	-59	-0,1	-5	-125	0,6	23	50	0,2	7		1,4	11	-42
Toimialan tuottavuus	1 000 €			1 000 €			1 000 €			1 000 €			1 000 €			1 000 €		
Liikevaihto/htv	164,0		3,5	150,1		-13,7	88,8		-27,9	121,2		99,1	199,7		169,1	136,2		24
Jalostusarvo/htv	117,0		33,3	71,0		-31,1	63,6		-8,0	89,2		111,3	133,1		200,2	82,7		25
Yrityksen kannattavuus keskimäärin	1 000 €/yritys	%		1 000 €/yritys	%		1 000 €/yritys	%		1 000 €/yritys	%		1 000 €/yritys	%		1 000 €/yritys	%	
Tuotot	26,0	100	-55	29,4	100	-12	56,3	100	4	46,7	100	22	98,9	100	17	41,5	100	-1
Jalostusarvo	17,2	66	-33	13,2	45	-27	38,2	68	30	29,4	63	22	57,0	58	26	23,0	55	0
Käyttökate	9,1	35	-36	6,9	23	-49	-1,3	-2	-108	17,9	38	61	27,0	27	135	9,8	24	-27
Nettotulos	4,3	17		3,9	13	-61	-3,5	-6	-138	10,4	22	56	6,5	7		4,5	11	-44

Liite 3. Vesiviljelyn laajuus, kannattavuus ja vakavaraisuus vuonna 2021 sekä muutos vuodesta 2020.

2021 VESIVILJELY

Tunnusluvut	Ruokakalatuotanto meressä			Ruokakalatuotanto sisävesissä			Kiertovesikasvatus			Poikaskalatuotanto			Luonnonravintolammikot			Yhteensä		
		Kpl	Muutos, %		Kpl	Muutos, %		Kpl	Muutos, %		Kpl	Muutos, %		Kpl	Muutos, %		Kpl	Muutos, %
Toimialan laajuus																		
Yrityksiä		28	0		15	7		6	20		29	26		95	6		173	8
Henkilöstö		118	-6		14	40		73	7		100	-5		59	-3		363	-2
Toimialan kannattavuus	Milj. €	%	Muutos, %	Milj. €	%		Milj. €	%	Muutos, %	Milj. €	%	Muutos, %	Milj. €	%	Muutos, %	Milj. €	%	Muutos, %
Tuotot	42,4	100	1	2,7	100	10	8,8	100	20	20,3	100	9	8,5	100	21	82,7	100	7
Jalostusarvo	13,9	33	36	0,8	30	30	-9,4	-107	-16	8,1	40	24	3,3	39	20	16,7	20	37
Käyttökate	8,3	20	56	0,4	15	-2	-13,5	-153	-19	3,7	18	72	1,3	15	16	0,2	0	109
Nettotulos	4,8	11	74	0,3	11	47	-21,0	-239	-38	2,7	13	89	-0,3	-4	-194	-13,5	-16	-23
Toimialan investoinnit																		
Nettoinvestoinnit	2,8	7	-21	0,2	8	42	2,3	26	0	0,6	3	-45	1,4	17	-1	7,4	9	-45
Toimialan vakavaraisuus																		
Omavaraisuus		71	-3		58	-19		61	307		48	-13		56	0		62	35
Current ratio		6,1	39		4,4	-4		2,2	120		2,1	0		2,0	-5		3,0	43
Toimialan tuottavuus	1 000 €			1 000 €			1 000 €			1 000 €			1 000 €			1 000 €		
Liikevaihto/htv	354,9		9	191,0		-17	109,7		5	190,6		13	134,7		24	218,6		8
Jalostusarvo/htv	118,1		46	57,9		-1	-128,9		9	80,8		30	56,3		24	46,0		40
Yrityksen kannattavuus keskimäärin	1 000 €/yritys			1 000 €/yritys	%		1 000 €/yritys	%		1 000 €/yritys	%		1 000 €/yritys	%		1 000 €/yritys	%	
Tuotot	1 514	100	1	181	100	3	1 459	100	-1	701	100	-14	90	100	14	478	100	-1
Jalostusarvo	496	33	36	53	29	22	-1 567	-107	3	279	40	-2	35	39	13	97	20	27
Käyttökate	296	20	55	30	16	3	-2 257	-155	1	129	18	38	14	16	11	1	0	109
Nettotulos	170	11	71	18	10	37	-3 497	-240	-14	94	13	48	-3	-3	-174	-78	-16	-14

Omavaraisuusaste (omalla pääomalla rahoitetun omaisuuden osuus): yli 40 % hyvä, 20-40 % tyydyttävä, alle 20 % huono

Current ratio (rahoituksen riittävyys): yli 2 hyvä, 1-2 tyydyttävä, alle 1 heikko

Liite 4. Kalanjalostuksen laajuus, kannattavuus ja vakavaraisuus vuonna 2021 sekä muutos vuodesta 2020.

2021 KALANJALOSTUS

Tunnusluvut	Isot yritykset			Keskisuuret yritykset			Pienet yritykset			Yhteensä		
		Kpl	Muutos, %		Kpl	Muutos, %		Kpl	Muutos, %		Kpl	Muutos, %
Toimialan laajuus												
Yrityksiä		12	0		50	4		62	5		124	4
Henkilöstö		645	-13		188	-15		23	-26		856	-14
Toimialan kannattavuus	Milj. €	%	Muutos, %	Milj. €	%	Muutos, %	Milj. €	%	Muutos, %	Milj. €	%	Muutos, %
Tuotot	370,7	100	-2	40,4	100	0	5,1	100	11	416,1	100	-2
Jalostusarvo	37,2	10	-13	11,1	27	2	1,4	27	25	49,6	12	-10
Käyttökate	4,1	1	-65	2,9	7	14	0,7	14	37	7,8	2	-47
Nettotulos	-4,9	-1	-420	1,5	4	1368	0,2	4		-3,1	-1	-278
Toimialan investoinnit												
Nettoinvestoinnit	6,3	2	-71	1,2	3	-22	0,2	4	-2	7,7	2	-67
Toimialan vakavaraisuus												
Omavaraisuus		31	-11		23	-4		26	-28		30	-12
Current ratio		1,3	-13		1,1	0		1,6	-16		1,3	-13
Toimialan tuottavuus	1 000 €			1 000 €			1 000 €			1 000 €		
Liikevaihto/htv	573,0		12	212,0		17	210,0		46	484,0		14
Jalostusarvo/htv	58,0		0	59,0		20	59,0		60	58,0		5
Yrityksen kannattavuus keskimäärin	1 000 €/yritys			1 000 €/yritys			1 000 €/yritys			1 000 €/yritys		
Tuotot	30 892	100	-2	807	100	-4	82	100	4	3 356	100	-6
Jalostusarvo	3 097	10	-13	221	27	-2	22	27	13	400	12	-13
Käyttökate	342	1	-65	58	7	9	12	15	47	63	2	-49
Nettotulos	-404	-1	-414	31	4	911	4	5	291	-25	-1	-275

Omavaraisuusaste (omalla pääomalla rahoitetun omaisuuden osuus): yli 40 % hyvä, 20-40 % tyydyttävä, alle 20 % huono

Current ratio (rahoituksen riittävyys): yli 2 hyvä, 1-2 tyydyttävä, alle 1 heikko

Liite 5. Kalatukkukaupan laajuus, kannattavuus ja vakavaraisuus vuonna 2021 sekä muutos vuodesta 2020.

2021 TUKKKAUPPA

Tunnusluvut	Isot yritykset			Keskisuuret yritykset			Pienet yritykset			Yhteensä		
		Kpl	Muutos, %		Kpl	Muutos, %		Kpl	Muutos, %		Kpl	Muutos, %
Toimialan laajuus												
Yrityksiä		5	0		21	0		25	-4		51	-2
Henkilöstö		204	-20		171	-24		10	-41		384	-23
Toimialan kannattavuus	Milj. €	%	Muutos, %	Milj. €	%	Muutos, %	Milj. €	%	Muutos, %	Milj. €	%	Muutos, %
Tuotot	121,0	100	-13	63,6	100	-30	3,9	100	0	188,5	100	-19
Jalostusarvo	16,4	14	-7	12,2	19	-19	0,8	21	-13	29,4	16	-13
Käyttökate	5,8	5	11	3,1	5	-35	0,3	8	-2	9,3	5	-10
Nettotulos	4,0	3	-20	1,1	2	-60	0,2	5	96	5,3	3	-33
Toimialan investoinnit												
Nettoinvestoinnit	0,2	0	-86	0,5	1	-46	0,10	3	-2	0,8	0	-67
Toimialan vakavaraisuus												
Omavaraisuus		64	2		39	11		46	-21		56	4
Current ratio		2,3	-8		1,5	0		2,2	-21		2,0	-5
Toimialan tuottavuus	1 000 €			1 000 €			1 000 €			1 000 €		
Liikevaihto/htv	581,0		7	369,0		-7	386,0		74	483,0		4
Jalostusarvo/htv	80,0		15	71,0		7	82,0		54	77,0		14
Yrityksen kannattavuus keskimäärin	1 000 €/yritys			1 000 €/yritys			1 000 €/yritys			1 000 €/yritys		
Tuotot	24 198	100	-13	3 029	100	-30	158	100	6	3 697	100	-18
Jalostusarvo	3 279	14	-7	582	19	-19	33	21	-5	577	16	-11
Käyttökate	1 157	5	12	150	5	-34	13	8	16	182	5	-8
Nettotulos	805	3	-19	53	2	-59	7	4	37	105	3	-30

Omavaraisuusaste (omalla pääomalla rahoitetun omaisuuden osuus): yli 40 % hyvä, 20-40 % tyydyttävä, alle 20 % huono

Current ratio (rahoituksen riittävyys): yli 2 hyvä, 1-2 tyydyttävä, alle 1 heikko

Liite 6. Kalaan erikoistuneen vähittäiskaupan laajuus, kannattavuus ja vakavaraisuus vuonna 2021 sekä muutos vuodesta 2020.

2021 VÄHITTÄISKAUPPA

Tunnusluvut	Isot yritykset			Keskisuuret yritykset			Pienet yritykset			Yhteensä		
		Kpl	Muutos, %		Kpl	Muutos, %		Kpl	Muutos, %		Kpl	Muutos, %
Toimialan laajuus												
Yrityksiä		8	0		33	3		41	3		82	3
Henkilöstö		102	-51		65	-11		8	-27		175	-40
Toimialan kannattavuus	Milj. €	%	Muutos, %	Milj. €	%	Muutos, %	Milj. €	%	Muutos, %	Milj. €	%	Muutos, %
Tuotot	39,2	100	-33	15,1	100	20	2,1	100	-7	56,4	100	-23
Jalostusarvo	6,4	16	-26	3,7	25	10	0,7	33	14	10,7	19	-16
Käyttökate	1,3	3	6	1,0	7	-2	0,4	19	-2	2,7	5	-2
Nettotulos	-0,7	-2	2	0,5	3	-39	0,2	10	-35	0,0	0	-100
Toimialan investoinnit												
Nettoinvestoinnit	0,5	1	22	0,5	3	63	0,0	0	-100	1,1	2	35
Toimialan vakavaraisuus												
Omavaraisuus		77	1		42	-39		60	9		70	-3
Current ratio		3,2	7		1,5	50		3,0	25		2,6	53
Toimialan tuottavuus	1 000 €			1 000 €			1 000 €			1 000 €		
Liikevaihto/htv	365,0		30	229,0		36		264,0	38	310,0		24
Jalostusarvo/htv	63,0		50	57,0		24		84,0	39	61,0		39
Yrityksen kannattavuus keskimäärin	1 000 €/yritys			1 000 €/yritys			1 000 €/yritys			1 000 €/yritys		
Tuotot	4 895	100	-33	457	100	17	52	100	-9	688	100	-25
Jalostusarvo	798	16	-26	111	24	6	16	31	-2	131	19	-17
Käyttökate	166	3	7	31	7	-8	9	17	-12	33	5	-2
Nettotulos	-93	-2	1	15	3	-41	6	12	-2	0	0	-100

Omavaraisuusaste (omalla pääomalla rahoitetun omaisuuden osuus): yli 40 % hyvä, 20-40 % tyydyttävä, alle 20 % huono

Current ratio (rahoituksen riittävyys): yli 2 hyvä, 1-2 tyydyttävä, alle 1 heikko

ISBN 978-952-380-629-0 (painettu)
ISBN 978-952-380-630-6 (verkkoversio)
ISSN 2342-7647 (painettu)
ISSN 2342-7639 (verkkajulkaisu)
URN <http://urn.fi/URN:ISBN:978-952-380-630-6>

Copyright: Luonnonvarakeskus (Luke)
Kirjoittajat: Joonas Valve, Tommi Kaatrasalo ja Jari Setälä
Julkaisija ja kustantaja: Luonnonvarakeskus (Luke), Helsinki 2023
Julkaisuvuosi: 2023
Kannen kuva: Pro Kala
Painopaikka ja julkaisumyynti: PunaMusta Oy, <https://luke.omapumu.com>